

V. D. BONTŠ-BRUJEVIŠ

UNOHTUMATON KÄVELYMATKA

Vuoden 1918 elokuvakronikassa on sellainen kohta, että V. I. Lenin on Kremlissä kävelyllä. Elokuvanauha on syyskuulta 1918, ajalta, jolloin haavoittumisen jälkeen Vladimir Iljitš alkoi toipuessaan käydä työhuoneessaan Kansankomissaarien Neuvostossa.

Leninin paranemisesta oli julkaistu yksityiskohtaisia tiedonantoja. Mutta näiden tiedotusten jälkeenkin aivan samoin kuin Vladimir Iljitšin sairauden aikana Kansankomissaarien Neuvoston asiainhoitohallintoon tuli loputtomasti kyselyjä Leninin voinnista. Yhtä mittaa kävi työläisten, ammattiliittojen tai eri tehtaiden valtuuskuntia. Siinä kaikessa tuntui suuri hätä, joka oli kuten myöhemmin kävi selville, provokatoristen huhujen synnyttämä, sillä vihamieliset ainekset levittivät valheellista tietoa, että Lenin oli muka kuollut.

Siitä koitui johtopäätös, että Vladimir Iljitš piti näyttää kansalle niin pian kuin suinkin. Lääkärien lausunnon mukaan hän ei voinut mennä esiintymään mihinkään joukkokokoukseen ennen kuin kolmen kuukauden kuluttua. Silloin tehtiin päätös filmata Vladimir Iljitš elokuvakroniikkaan millä keinoin hyvänsä. Mutta filmaus oli järjestettävä sillä tavalla, ettei Vladimir Iljitš huomaa operaattoreita, muuten hän ei anna kuvata itseään. Tehtiin tällainen suunnitelma: elokuvaoperaattorit tulevat kauniina aurinkoisena päivänä Kremliin, asettavat laitteensa nurkkain taakse, rakennusten seinäin syvennyksiin, keisaritykin lähelle ynnä muihin paikkoihin, missä Vladimir Iljitš tapasi käydä kävelyllä. Sovittiin siitäkkin, että kun menen V. I. Leninin mukana kävelyille, väistyn tuon tuostakin syrjään, että elokuvaoperaattorit saavat filmatuksi hänet yksin.

Pian koitti aurinkoinen ja lämmin syyspäivä. Annoin puhelimitse tiedon elokuvatyöntekijöille, että sopi valmistautua. Vladimir Iljitšille sanottiin, että hänen oli välttämättä mentävä

kävelyllä kello yhden tienoissa päivällä, se oli lääkäreiden tiukka vaatimus.

Sovittuna aikana muistutin Vladimir Iljitšille, että oli mentävä kävelyllä. Hän nousi sukkelasti, otti lippalakkinsa ja sanoi:

— Lähdän ilman päällystakkia. Tänään on ihana päivä!

Ulos tultuamme lähdimme asfalttikäytävälle. Yritin kääntää Vladimir Iljitšin huomion pois lähi ympäristöstä ja kerroin hänelle juuri tuoreimmasta postista saamiani hyvin hauskoja tietoja: viljan ynnä muiden elintarvikkeiden kuljetuksesta rautateillä ja siitä, miten Sokolnikissa oli Leninin toimeksiannosta monia hyviä huviloita kunnostettu sairaiden lasten hoitoloiksi ja metsäkouluiksi. Vladimir Iljitšillä oli alituisesti mielessä huolenpito lapsista ja hän kuunteli aina kernaasti sellaisia tiedotuksia.

Vladimir Iljitš käveli ilmeisesti mielihyvin. Kirurgin neuvosta hän yritti koko ajan verryttää haavoittunutta vasenta kättään heittämällä sitä selän taakse niin, että kosketti oikeaan lapaan. Hän ei pystynyt tätä liikettä vielä suorittamaan, sillä käden lihakset eivät olleet vielä kylliksi voimistuneet eivätkä norjistuneet.

Sopivalla hetkellä pysyttelin hänestä jonkin matkan päässä. Se ei jäänyt huomaamatta hänen katseeltaan.

— Mitäs te menette sivuun, hyvä mies! Jos kerran on lähdetty, niin kävellään yhdessä! — hän sanoi.

Niin me tulimme keisarirytkin luokse. Ehdotin, että mennään edelleen.

— Houkuttelevaa, mutta en voi. On ehdittävä kello neljään mennessä kirjoittaa yhtä ja toista ja puhutella kahta toveria, joiden pitäisi tulla.

Ja Lenin pyörähti äkkiä paluusuuntaan.

Kuljettuaan muutaman kymmenkunta askelta hän jäi katsomaan suoraan eteenpäin ja sanoi:

— Katsokaa, tuolla joku juoksee ja kantaa jotain selässään. Sehän on filmaaja!..

Ymmärsin, ettei asiaa voinut salata Vladimir Iljitšiltä sen pitemmälle.

— Aivan oikein,— vastasin,— elokuvaoperaattori se on ja heitä on täällä paljon. Teidät on filmattu...

— Mutta kuka teille on antanut luvan? — hän kysyi.— Ja miksi ette sanonut etukäteen?

— Siksi, että ette olisi lähtenyt filmattavaksi, ja se on kerrassaan välttämätöntä.

— Se on totta, etten olisi lähtenyt. Te siis narrasitte minua? Kuinka voitte tehdä näin, Vladimir Dmitrijevits? — sanoi hän moittivasti.

— Työläisten pitää saada nähdä teidät millä keinoin hyvänsä. Puhumaan ette pääse vielä kolmeen kuukauteen...

— Se nyt on vielä...

— Niin sanovat lääkärit. Työläiset ovat levottomia ja tahtovat tietää kuinka edistyy toipumisenne. Ja me päätimme näyttää teidät elokuvakankaalla kävelyllä. Kronikan panemme kiertämään ensi vuorossa kaikille työläisklubeille.

— Jos sitä kerran tarvitsevat työläiset, niin se riittää pahan tekonne lunnaiksi...

Lähdimme eteenpäin naureskellen ja pilailten, kuinka se kaikki oli järjestetty.

Huomatessaan, että „salaliitto” oli paljastunut, elokuvaoperaattorit tulivat esiin joka puolelta ja kuvasivat keskustelukohtauksemme. Siinä on onnistunut kuva: Vladimir Iljitš tuli filmiin iloisesti nauravana.

Lenin lähti kotia kohti melko nopeaa vauhtia. Pyysin häntä hidastamaan käyntiä ja hetkeksi pysähtymään, itse menin syrjään. Operaattorit, jotka toimivat jo avoimesti, saivat Vladimir Iljitšistä kuvan, kun hän seisoo asfalttikäytävällä oikea käsi taskuun piilotettuna.

Kuvanoton jälkeen suuntasimme askelemme ovelle. Nousin portaita Vladimir Iljitšin mukana saattaakseni hänet työhuoneeseen.

Tultuaan sinne reippaana, tyytyväisenä ja kävelystä virkistyneenä Lenin syventyi heti lukemaan kirjeitä ja papereita.

Filminauha valmistettiin jonkun ajan kuluttua sen jälkeen kuin se oli tarkastettu Kremlissä. Julkaistiin filmi nimellä „Vladimir Iljitš kävelyllä Kremlissä”. Ensiksi sitä näytettiin valkokankailla Moskovon työläiskortteleissa ja sen jälkeen sitten kaikkialla.

Yleisön ihastus oli sanoinkuvaamaton. Vladimir Iljitšin tullessa kankaalla näkyviin kaikki nousivat seisomaan ja osoittivat kauan suosiotaan salin kajahdella huudoista: „Eläköön Vladimir Iljitš!” Monet itkivät ilosta, kun näkivät palavasti rakastetun johtajan elossa ja reippaana.

